

قوانین بهداشت محیط در ارتباط با مواد غذایی و مراکز تهیه و توزیع و اماکن عمومی

آیین نامه بهداشت محیط

در اجرای بند (۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و وظایف وزارت ب. د. آ مصوب ۱۳۶۷/۳/۳ مجلس شورای اسلامی هیأت وزیران در جلسه ۷۱/۴/۲۴ آیین نامه بهداشت محیط را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ تعاریف:

الف - بهداشت محیط: بهداشت محیط عبارت است از کنترل عواملی از محیط زندگی که به گونه ای روی سلامت جسمی، روانی و اجتماعی انسان تأثیر می گذارند

ب - آب آشامیدنی: آب آشامیدنی، آب گوارایی است که عوامل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی آن در حد استانداردهای مصوب باشد و مصرف آن عارضه سوئی در کوتاه مدت یا دراز مدت در انسان ایجاد نکند.

پ - آلودگی آب آشامیدنی: آلودگی آب آشامیدنی عبارت است از تغییر خواص فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی آب به گونه ای که آن را برای مصرف انسان زیان آور سازد.

ت - کنترل بهداشتی: منظور از کنترل بهداشتی، بازدید و بررسی وضعیت بهداشتی مراکز مشمول این آیین نامه به منظور اعمال ضوابط بهداشت محیطی میباشد.

ج - اماکن عمومی: اماکن عمومی عبارت است از اماکن متبرکه و زیارتگاهها و زائرسراها، هتلها، متلها، مسافرخانه ها، پانسیونها، آسایشگاههای سالمندان، آرایشگاهها، حمامها، حمامهای سونا، استخرهای شنا، سینماها، پارکها، مراکز تفریحهای سالم، باشگاههای ورزشی، ترمینالها، وسایل حمل و نقل عمومی و مسافرتی، توالتهای عمومی و گورستانها و مانند این موارد.

چ - مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی و آشامیدنی و بهداشتی: مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی عبارت است از کلیه کارخانه ها، کارگاهها، سردخانه ها، اماکن و مغازه هایی که به گونه ای نسبت به تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی اقدام می نمایند.

ح - مراکز بهداشتی - درمانی: مراکز بهداشتی درمانی عبارت است از بیمارستانها، زایشگاهها، درمانگاهها، مطبها، آزمایشگاههای تشخیص طبی، بخشهای تزریقات و پانسمان، آسایشگاههای معلولین، طب هسته ای، فیزیوتراپیها، رادیولوژیها و مانند اینها.

خ - مراکز آموزشی و تربیتی: مراکز آموزشی و تربیتی عبارت است از مدارس، آموزشگاههای تحصیلی، حوزه های علمیه، دانشکده ها، هنرستانها، خوابگاههای مراکز آموزشی، پرورشگاهها، مراکز تربیتی شبانه روزی، ندامتگاهها و مهد کودک.

ماده ۲- هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود. ممنوع میباشد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از تشخیص هر مورد از مواردی که در حیطه وظایف وزارت می باشد، راساً اقدام قانونی معمول و در سایر موارد موضوع را به مراجع ذی ربط جهت انجام اقدامهای قانونی، فوری اعلام نماید. متخلفان از مقررات بهداشت عمومی تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

ماده ۷- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است مراکز بهداشتی- درمانی، آموزشی و تربیتی، اماکن عمومی و مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی را از نظر ضوابط و مقررات بهداشت محیطی کنترل و با متخلفان از دستور العملها و توصیه های بهداشتی وزارت، برابر مقررات مربوط (قانون تعزیرات) رفتار نماید.

ماده ۸- مراجع صادر کننده پروانه کسب مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی آشامیدنی و بهداشتی و اماکن عمومی موظفند ضمن رعایت ضوابط به خود، مقررات و توصیه های اعلام شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را نیز در این زمینه رعایت نموده و قبل از صدور " پروانه کسب"، نظریه بهداشتی از این وزارتخانه کسب نمایند.

قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی

ماده واحده- ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب سال ۱۳۴۶/۴/۲۲ به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۱۳- تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی، وضع ساختمانی، وسایل کار ممنوع است و مستوجب مجازات می باشد. مقررات بهداشتی مربوط به مراکز تهیه و تولید، نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی در آئین نامه اجرائی این ماده تعیین خواهد شد. تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازاتهای بازدارنده از بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) تا پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال جریمه به ازای هر مورد نقص مقررات بهداشتی خواهد بود. میزان مجازاتهای یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سه سال یکبار) بنابه اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید هیات وزیران قابل افزایش است.

مامورینی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشتی اماکن و مراکز موضوع این ماده تعیین می شوند مکلفند متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر موارد تخلف با تنظیم گزارسی به مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند. مسؤول بهداشت محل در صورت تأیید گزارش به صاحب مرکز و یا مسؤولین مربوطه اخطار می نماید تا نسبت به رفع نواقص بهداشتی در مهلت تعیین شده اقدام کند و در صورت عدم رفع موارد تخلف، دستور تعطیل محل و مهر و موم و یا لاک و مهر آن را صادر می نماید و پس از طرف شدن نواقص و تأیید مسؤول بهداشت محل از واحد مربوطه رفع تعطیل و فک مهر و موم خواهد شد. در تمام موارد مذکور پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارجاع می گردد.

مقررات بهداشتی، وظایف و مسؤولیتهای مسؤول بهداشت محل و مامورین نظارت، مدت زمانهای لازم برای رفع نواقص بهداشتی و سایر امور مربوطه در اجرای این ماده واحده در آئین نامه اجرائی این قانون مشخص خواهد شد.

تبصره ۱- صاحبان مراکز مزبور در صورتی که اقدامات انجام شده را خلاف قانون و مقررات مربوطه بدانند می توانند به مرجع قضائی صالح شکایت نمایند.

تبصره ۲- مامورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرسی، تعطیل و مهر و موم و یا لاک و مهر کردن محل، همکاری لازم را با مامورین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

تبصره ۳- آئین نامه اجرائی این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه (۱۳/۹/۷۹) مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲۰ به تأیید شورای نگهبان رسید .

آئین نامه اجرائی ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب ۱۹ شهریور سال ۱۳۴۷ که شامل ۴۴ ماده و ۱۱ تبصره بود که اصلاحیه این آئین نامه در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۱۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی و در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲۰ نیز به تأیید شورای نگهبان رسید .

آئین نامه اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مشتمل بر ۵ فصل، ۹۵ ماده، ۵۴ تبصره و ۴۶ بند می باشد. فصل اول آئین نامه اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در مورد بهداشت فردی است که خود شامل ۱۵ ماده و ۱۲ تبصره است.

فصل دوم آئین نامه اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در مورد شرایط ساختمانی و بهداشتی مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی است که شامل ۵۰ ماده، ۳۴ تبصره و ۲۳ بند است.

فصل سوم آئین نامه اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در مورد وسایل و لوازم کار است که شامل ۱۹ ماده، ۳ تبصره و ۸ بند است.

فصل چهارم آئین نامه اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در مورد وظایف مسؤول بهداشت محل و مأمورین نظارت و تکالیف صاحب یا مدیر محلهای مشمول قانون که شامل ۱۰ ماده و ۵ تبصره است.

فصل پنجم آئین نامه اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در مورد طبقه بندی اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات از لحاظ مشمول مواد این آئین نامه شامل ۱ ماده و ۱۵ بند است.

ماده ۱۴ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی

ماده ۱۴ - کلیه مواد تقلبی یا فاسد یا موادی که مدت مصرف آنها منقضی شده باشد بلافاصله پس از کشف توقیف میشود هرگاه وزارت بهداشت یا مؤسسات مسؤول دیگر گواهی نمایند که مواد مکشوفه برخی از مصارف انسانی یا حیوانی یا صنعتی قابل استفاده است ولی نگاهداری آنها امکان ندارد مواد مکشوفه بدستور دادستان شهرستان با اطلاع صاحب کالا و با حضور نماینده دادستان شهرستان بفروش میرسد و وجوه حاصل تا ختم دادرسی و صدور حکم قطعی در صندوق دادگستری تودیع خواهد شد و هرگاه گواهی شود که مواد مکشوفه قابلیت مصرف انسانی یا حیوانی یا صنعتی ندارد فوراً بدستور دادستان معدوم میشود .

در کلیه موارد فوق و نیز در مورد اسباب بازی و ابزار و آلات جرم دادگاه طبق ماده ۵ قانون مجازات عمومی تعیین تکلیف می نماید و اگر قبلاً بفروش رسیده باشد در مورد وجوه حاصل از فروش تعیین تکلیف نیز خواهد کرد.

در آمد حاصل از اجرای این ماده بمصرف تأسیس و توسعه و تکمیل آزمایشگاههای تحقیق و کنترل مواد غذایی خواهد رسید.

ماده ۱۵ - کسانیکه مواد مذکور در ماده ۱۴ را خریداری مینمایند باید منحصرأ برای مصارفی که از طرف وزارت بهداشت یا مؤسسات مسؤول دیگر تعیین گردیده معامله نمایند . یا بکار برند والا بر حسب مورد به مجازاتهای مذکور در این قانون محکوم خواهد شد .